

IES La Senda
Quart de Poblet

LA SENDA
REVISTA
especial
DANA

juny 2025

Sumari

- 3 El fang
- 5 L'impacte de la tempesta
- 8 Paraules d'aigua. Relats de la dana
- 10 La solidaritat
- 14 Memòries de les riuades
- 17 Després de l'aigua: entre la tempesta i la recuperació
- 19 Testimonis Compartits: Veus de la riuada
- 22 Més enllà de l'aula

Portada: Vega Bronchal Tevar
Contraportada: Pablo Marta Muñoz

Sabrina Cano Sanmartín

*El fang, la pluja, el fang,
els carrers plens de fang,
l'aigua, l'aigua caient,
a dolls, de les teulades;
els carrers plens de fang,
les sabates amb fang,
He plorat molt. He vist coses.
He plorat molt.*

Vicent Andrés Estellés.

El fang, la pluja, el fang...

Enrique López

La nit del 20 d'octubre de 1982 jo era un xiquet que vivia a València, però tenia les meues arrels familiars en un poble de la Ribera Alta, a la vora del riu Xúquer. Un poble que després d'unes interminables hores de pluja feroç, acabava de patir "la pantanà" amb el trencament de la presa de Tous. Encara recorde els plors de la meua àvia, el nerviosisme de ma mare i els intents desesperats del meu oncle procurant comunicar-se amb algú del poble.

A l'altre costat del telèfon, no hi havia ningú.
Tots havien fugit a la muntanya. Eixa muntanya els havia salvat la vida.

Les inundacions estan inscrites en la memòria de generacions i generacions de valencians i valencianes. Des de l'edat mitjana hi ha documentades riuades desastroses del Túria, del Xúquer, del Magre o dels nombrosos barrancs que travessen el nostre territori. El setembre de 1517, al cap de pocs dies de l'arribada a la península Ibèrica del futur emperador Carles V, València va patir una riuada que va tombar tres dels cinc ponts que tenia la ciutat i va enderrocar centenars de cases. Segons arpleguen textos de l'època, altres localitats com Alzira o Algemesí també patiren

pluges torrencials que provocaren nombrosos desastres. A Requena, eixe any passà a ser recordat com “El año del aguaducho”. Una llegenda, recollida per Escolano, parlava de la bèstia del dia de Sant Miquel perquè molta gent assegurava haver vist eixe dia un lleó caminar i bramar pels carrers de València.

Altres riudes històriques han sigut la de Sant Carles en 1864, on el Xúquer va arrasar tota la Ribera. O la més recent riuada del “57”, on el riu Túria desbocat va assolar el Camp de Túria i la ciutat de València.

Però allò que vàrem viure el passat 29 d'octubre de 2024 ha superat tots els registres: 224 víctimes al nostre territori, 3 persones encara desaparegudes, milers i milers de damnificats, 75 municipis afectats des de la Plana d'Utiel fins a la Ribera, infraestructures i serveis fets malbé o milers de negocis arruïnats.

Lamentablement, hui tots coneixem la paraula dana, depressió aïllada (d'aire fred) en nivells alts de l'atmosfera. Tots sabem que una dana pot anunciar un episodi catastròfic de pluges. Després de l'estiu, en els mesos de setembre i octubre, un Mediterrani molt calent on es produeix una gran evaporació d'aigua i, per tant, una gran quantitat d'humitat en l'atmosfera, provoca que una dana siga com arrimar-li una espurna a un polvorí.

Amb el canvi climàtic estes situacions seran més intenses i més freqüents. Esta espurna pot produir-se més sovint i este polvorí pot ser molt més gran. Negar-ho és suïcida.

Per a mitigar l'impacte de futurs episodis d'este tipus, necessitem mesures d'adaptació. La clau està en la preparació i adaptació a estos fenòmens cada vegada més comuns, impulsats per un canvi climàtic que exigeix una acció coordinada, des de la reducció d'emissions fins a una planificació urbana i de les infraestructures molt més sensata i respectuosa amb el nostre territori. Els ciutadans i ciutadanes tenim el dret d'exigir-ho.

L'impacte de la tempesta

Un desastre sense precedents en la història recent

Yerik Cornillet

Els servicis d'emergència han confirmat que 227 persones han mort després del pas de la dana. La depressió aïllada en nivells alts va deixar també desenes de desapareguts, centenars d'evacuats i quantiosos danys materials.

Les imatges d'aquell 29 d'octubre mostraven els efectes devastadors de les inundacions: Els camps plens de cotxes, el fang encara per retirar de carrers i garatges i les vivendes irreconeixibles conviuen amb la reconstrucció a marxes forçades de tot allò arrasat per la devastadora llengua d'aigua, pedres i fang que va engolir-ho tot. A les 18.55 hores, amb la violència de la barrancada, desapareixia l'únic cabalímetre que la rambla de Poio tenia a Riba-roja de Túria. Marcava a eixa hora 2.282,904 metres cúbics per segon. Construccions quasi en llits fluvials, àrees comercials, cases i vehicles, milers, van quedar engolits en qüestió de minuts.

Les 227 pèrdues humanes són les xifres més doloroses d'un episodi d'una magnitud que no deixa d'impactar encara ara. Segons les investigacions, moltes de les defunciions es van produir abans que es llançara l'avís a la població.

El pitjor desastre natural de la història d'Espanya

El tràgic episodi de gota freda que ha passat per la província de València al mes d'octubre de 2024 ha estat històric, ja que s'han registrat 500 litres per metre quadrat en huit hores.

L'efecte d'aquesta riuada ha estat terrible: morts, desbordaments i inundacions, carreteres tallades i destruïdes, infraestructures hidràuliques greument danyades, milers de vehicles per al desballestament o cases totalment destrossades, així com altres incidències que deixen danys de materials milionaris, formen part d'aquest terrible esdeveniment que passarà a la història d'Espanya.

L'empremta de la pluja

Pablo Abiétar, Pablo Barberà i Iker Bartolín.

La dana va causar estralls en diversos pobles de la Comunitat Valenciana, especialment per les fortes pluges que van provocar desbordaments de rius i riuets, i com a conseqüència, inundacions greus. Alguns dels impactes en els pobles afectats van ser:

1. Inundacions de gran extensió

En molts pobles de l'Horta, la Rivera Alta, El Camp de Túria, La Foia de Bunyol i la Plana d'Utiel-Requena, les pluges van causar desbordaments dels rius com el Xúquer, el Magre i el Túria, així com rambles i barrancs que van inundar habitatges, carreteres i zones agrícoles.

2. Danys materials

Les vivendes, comerços i infraestructures d'aquests municipis van quedar parcialment destruïts o molt danyats. En alguns casos, l'aigua va inundar completament els baixos dels edificis i va deixar els carrers intransitables.

3. Evacuacions i rescats

Es van haver de realitzar evacuacions de persones, i els equips de rescat van treballar incansablement per salvar vides, ja que moltes persones van quedar atrapades a les seues cases o als seus vehicles per l'aigua que pujava ràpidament.

4. Pèrdues humanes

Malauradament, hi va haver víctimes mortals a causa de les inundacions.

Molts dels difunts van ser atrapats per l'aigua a les seues llars o a la carretera, abans que es donaren alertes en l'àmbit local.

5. Impacte en l'agricultura

Molts cultius a les zones rurals van ser destruïts per les inundacions, la qual cosa va generar pèrdues econòmiques significatives per als agricultors de la regió. La producció agrícola de l'horta de València, per exemple, va patir danys greus.

6. Interrupció de serveis

Les inundacions van provocar la interrupció de subministraments bàsics com aigua potable i electricitat en algunes zones, la qual cosa va empitjorar encara més la situació.

7. Danys en infraestructures

Moltes carreteres i ponts van quedar inutilitzables o greument danyats, la qual cosa va dificultar les tasques de rescat i l'accés a les zones més afectades.

8. Recuperació i reparacions

Després del desastre, van començar els esforços per la recuperació dels pobles afectats. Es van invertir recursos en obres de reparació d'infraestructures, i el govern local i nacional va oferir ajuda als damnificats per restaurar les seues llars i negocis.

A més, tot i que la dana va ser més intensa en els primers dies de novembre, les condicions meteorològiques adverses van persistir, prolongant l'impacte en alguns pobles que continuaren patint pluges torrencials.

Mesures preventives per al futur

Després d'aquest desastre, es van posar en marxa mesures per millorar la infraestructura hídrica i l'alerta primerenca a la regió, per evitar tragèdies similars en el futur.

En resum, els pobles afectats per la dana van afrontar greus conseqüències, des de pèrdues humanes i materials fins a la necessitat urgent de reconstrucció i assistència per als damnificats.

Plugues torrencials i inundacions: Els danys de la dana

Barrah Shahid

El 29 d'octubre de 2024, la Comunitat Valenciana va ser colpejada per un fenomen conegut com a Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA), que va provocar pluges intenses que van desbordar rius i barrancs. El desastre va deixar 227 víctimes mortals i greus danys en infraestructures clau de la regió.

El fenomen meteorològic, que va començar a formar-se el 24 d'octubre, va arribar al seu punt màxim el dia 29, quan les precipitacions van ser més intenses. En localitats com Turís, es van registrar fins a 771,8 litres per metre quadrat en només vint-i-quatre hores, una quantitat equivalent a la que normalment es recull en vint-i-un mesos. Aquest volum d'aigua va desbordar rius i barrancs, inundant ràpidament zones residencials i causant estralls a la infraestructura.

Els danys materials van ser extensos. Carreteres, ponts i línies de transport van quedar greument afectats, la qual cosa va dificultar l'arribada d'ajuda en les primeres hores del desastre. Aquest esdeveniment ha posat de manifest la urgència de millorar les infraestructures i els sistemes d'alerta, així com d'implementar estratègies més efectives per afrontar fenòmens meteorològics extrems que podrien seguir succeint en el futur.

La dana del passat mes d'octubre, és un recordatori fosc de la vulnerabilitat del nostre territori davant fenòmens climàtics extrems. Els esforços de recuperació continuen, però la tragèdia ha deixat una empremta que serà difícil de superar. Les autoritats s'enfronten ara al repte de reconstruir la regió i garantir que es prenguen mesures adequades per evitar futures catàstrofes similars.

Paraules d'aigua

Relats de la dana

Històries creuades: Microrelats del dia després

Diana Gómez i Alèxia Luque

Aquella nit, la gent preocupada a sa casa, altres, sense tanta sort, atrapats als cotxes i als establiments. Tot ple d'aigua; sense llum, sense aigua potable i sobretot, sense ajudes. València va ser un caos. Al dia següent...

SARA

Sara anava amb els seus amics pel pont de la Solidaritat. La nit passada, mentre estudiava, li va sonar l'alarma de tempesta perillosa, la va espantar un poc però més encara la va espantar pensar en tota la gent en perill en altres zones més afectades. Així que hui ha decidit, amb els seus amics, anar a ajudar amb pales i graneres.

LLUÍS

Lluís, un autònom del barri de Sant Marcel·lí estava a la seua tendeta d'artesanía quan va passar tot, l'aigua va començar a pujar a la tenda. Ell, desesperat per perdre tot allò per què havia treballat durant tota la seua vida, va intentar salvar-ho però, com moltes persones, no ho va aconseguir. Quan es va adonar, l'aigua ja arribava per la meitat de la seua cama. Gràcies als seus veïns de tota la vida va aconseguir refugiar-se a un balcó. Hui ha pogut baixar a veure el que queda de la seua tenda.

JORDI

Jordi ha despertat a un camió desconegut, la nit d'abans tornava, molt esgotat, del seu treball. Conduïa per l'autopista A-3 rodejat de la tempesta, hi havia un emboscament immens quan va veure que l'aigua pujava pels pneumàtics. Un bon samarità va oferir el seu gran camió per a resguardar la gent. Ara per fi torna a sa casa, desitjant veure de nou la seua família.

LOLA

Lola ha estat tota la nit sense dormir. Ja fa sis hores que està fora de sa casa, hi havia eixit per a intentar ajudar a la residència on estaven els seus pares però la riuada la va arrossegar pel carrer.

Finalment, va trobar un arbre, al qual ha estat agafada tot aquest temps. Ara que ja ha abaixat l'aigua, Lola torna a la residència per a veure als seus pares. Pel camí, Lola es troba amb Jordi i junts caminen per la carretera, esquivant els cotxes, passant pel fang. Quan arriben al pont que anava a Sant Marcel·lí es troben una xiqueta anomenada Sara, que, amb els seus amics, els acompanyaren cap al poble. Allí, ajuden la gent de la residència, on estan els pares de Lola. A continuació, van a casa de Jordi per a avisar que ell es trobava bé. Per últim, entre tots ajuden a eliminar el fang de la tenda de Lluís, i d'altres tendes del barri, perquè sempre hem de recordar que: el poble sempre salva el poble.

La nit de la tempesta

Sabrina Cano, Zahra El Bahja i Nadia Escobar

Aquell 29 d'octubre de 2024 va ser un dia que va canviar la vida de moltes persones i va acabar amb moltes d'elles, el dia la dana. El de la riuada i la tragèdia. Eixe dia estava ficada al llit en el saló amb la meua família, veient una pel·lícula. Tot anava bé fins que, de sobte, va començar a ploure. Sabíem que plouria, ja que ens ho va informar les notícies, però no sabíem, que eixa pluja podria causar una tragèdia. Ja era tard, així que vaig decidir anar a la meua habitació a dormir.

Vaig estar amb el mòbil tan distreta que no em vaig adonar que plovia molt més que al principi. Tant que en els vidres només es veia aigua caient. En eixe instant, va sonar una alarma en tots els mòbils. Sonava tan fort que se sentia en tot l'edifici. En el missatge, les autoritats ens demanaven que tornàrem a les nostres cases o no isquérem d'elles per seguretat, ja que hi havia perill per pluges. La pluja continuava, cada vegada més forta amb tots els carrers inundats. A les notícies només apareixien imatges en directe de diferents periodistes per diferents punts de València, mostrant la catàstrofe que estava succeint. La meua família i jo no podíem dormir, estàvem espantats per totes les alarmes que sonaven. Veïem la pluja i la televisió començava a informar de les persones que estaven atrapades. Vaig agafar el meu mòbil i enviar missatges a totes les meues amigues i ens asseguràvem que totes estàvem bé. Soc conscient que he sigut molt afortunada per haver estat a ma casa en aquell moment, amb la meua família fora de perill mentre succeïa tot...

Els meus amics em van avisar que l'aigua estava entrant a Quart de Poblet. Només podia pensar que tot era un horrible malson, però no, tot això era real. L'endemà baixarem a veure com estava el cotxe. Per sort, la major part del poble no havia sigut inundada. En canvi, la zona més propera al riu Túria i les cases del voltant es van emportar la pitjor part.

Il·lustració: Sofia Fernández López

La solidaritat

A peu de riuada: Crònica d'una voluntària de la dana

Llum Campello

Qui haguera dit mai el que, afortunadament no m'esperava a mi, però sí a moltes valencianes i valencians?

La necessitat d'actuar en aquest desastre natural

29-10-2024

Vaig tindre un dia tranquil. Després d'assistir a la meua classe de pilates em vaig preparar per a la meua vesprada de desconnexió en la qual tinc prohibit gastar dispositius electrònics. Mentre jo gaudia de la meua desconnexió una alarma em va sonar.

- Què coi li passa al mòbil, si l'he posat en silenci?

I la que es va quedar en silenci vaig ser jo, semblava impossible que tantes persones estigueren en perill quan a l'altre costat de la finestra només queien unes gotes.

Deu de la nit. Feia ja tres hores que mirava el televisor sense poder fer res per a parar. Recorde un sentiment d'impotència per no poder ajudar i això havia de canviar.

La ruta cap a l'ajuda

31-10-2024

Va sonar el timbre de la porta. Quan la vaig obrir, la meua germana m'esperava vestida amb roba vella, amb bosses del fem a tall de botes i amb un cabàs en una mà i una granera a l'altra.

-Què? Estàs llesta?

Vaig assentir. Haviem quedat per a anar juntes a Paiporta. Sempre hem anat allí al col·legi, però ens vam mudar tots a València per a estudiar l'ESO. Havia eixit a les notícies que Paiporta era un dels pobles afectats i no ens podíem quedar parades.

Com imaginàvem, en eixir de la ciutat tot estava destrossat. Després d'una hora vam arribar al que en un futur es coneixeria com el Pont de la Solidaritat. Com soc d'aquest tipus de persones que pensem el pitjor dels altres, imaginava que seríem les úniques que voldríem ajudar, però clarament m'equivocava. Érem més de cinquanta persones travessant el pont. Tots junts vam recórrer el camí carregant no només material de neteja, també moltes experiències que canvien les vides en tan sols minuts. En arribar al meu poble se'm van humir els ulls, intentava imaginar el que havien sigut carrers plens de gent que feien les seues vides, famílies que construïen a poc a poc llars que havien desaparegut més prompte del que tocava.

El treball del voluntariat

Els carrers estaven plens de fang, però també de voluntaris de totes les edats que intentaven reviure el seu poble.

La meua germana es va apropar a un grup de xiques que pareixien organitzar la neteja dels carrers.

-Hola, venim de València i no sabem ben bé que fer, el que sí que sabem és que volem ajudar. En què podem col·laborar?

Una dona de mitjana edat va explicar-nos que havien classificat les tasques: neteja, organització de subministraments i repartiment de menjar. També ens van contar que encara no havien rebut ajuda oficial i que estaven impressionats per la quantitat de voluntaris i voluntàries.

I és que el que jo sentia era que ajudaria a cegues perquè no sabia el que ens esperava ni el que havia de fer, però volia col·laborar.

Em van assignar la tasca de netejar els carrers. Utilitzàvem material de tota classe, des de pales fins a graneres fetes a mà i tiràvem el fang als clavegueram.

Van passar els dies i a poc a poc apreníem que era possible que l'aigua i el fang estigueren contaminats o que el fang s'assecava i, per tant, tirar-lo al clavegueram podia ser perillós. Dies després van vindre per fi els serveis públics i a poc a poc els carrers pareixien cobrar vida.

Ara, ja fa més de sis mesos des de la dana i encara queda molt per fer, però sense el voluntariat gran part del treball haguera sigut impossible. Aquest relat s'ha escrit a partir de les històries de diferents voluntaris i voluntàries que tenien la voluntat d'ajudar davant el desastre ocasionat per la dana a Paiporta per a reflectir que sense l'ajuda dels voluntaris i voluntàries haguera sigut tot més difícil.

Fer costat en dies difícils: Els meus pares i la dana

Manuel Palacios i Simón Andrés

Després de la dana, els meus pares es van posar mans a l'obra. Van decidir ajudar a les persones afectades amb diferents tasques: repartir menjar, netejar garatges i cases, llevar objectes de la carretera destruïts per la dana.

La dana va colpejar amb força la nostra comarca el passat mes d'octubre, deixant carrers inundats, cases destrossades i famílies senceres atrapades. Les pluges torrencials van superar tots els pronòstics, convertint els rius en torrents descontrolats i els camins en autèntiques llacunes. L'aigua es va emportar cotxes, va entrar a les vivendes i va deixar centenars de persones sense llum ni aigua potable. Davant d'aquesta situació, els meus pares no van dubtar ni un moment a oferir la seua ajuda. Acompanyats d'uns amics, van agafar una furgoneta i van començar a repartir menjar i mantes a les persones que s'havien quedat sense res. Van netejar els carrers i les cases més afectades. Armats amb pales i poals, van retirar el fang i l'aigua acumulada.

Caminaren durant hores buscant persones desaparegudes, els cartells de persones desaparegudes es multiplicaven a les parets i caminaren durant hores buscant desapare

guts, eren els familiars, pares, mares, germanes, de les persones del poble. Dies posteriors l'ajuda dels voluntaris va ser immensa, hi havia tanta gent que no es podia quasi ni caminar, van habilitar un centre per recollir roba i aliments, i van ajudar persones majors que havien quedat incomunicades. D'aquesta manera, els voluntaris i voluntàries han demostrat que en els moments més durs és quan es veu la veritable essència d'un poble.

La solidaritat que reconstrueix

Héctor Briz i Sergi Hidalgo

La dana va deixar una profunda empremta, no només pels danys materials, sinó per la resposta solidària de la ciutat davant l'adversitat. Les pluges torrencials i les inundacions van causar estralls en diverses zones, però la rapidesa amb què els valencians es van unir per ajudar els afectats va ser un exemple de solidaritat col·lectiva. Des dels primers moments, ciutadans, voluntaris i institucions es van mobilitzar per rescatar persones atrapades, repartir queviures i proporcionar assistència a qui més ho necessitava.

Les xarxes socials van jugar un paper crucial, servint com a plataforma per coordinar les ajudes i mobilitzar recursos ràpidament. No obstant això, més enllà de les accions immediates, el que realment va destacar va ser el compromís continu de la comunitat. A mesura que passaven els dies, els valencians no només es van dedicar a alleujar la crisi, sinó també a la reconstrucció d'habitatges i a la recuperació de les zones afectades. Empreses i organitzacions locals també van contribuir generosament, demostrant que la solidaritat no és només un acte puntual, sinó un esforç sostingut.

Malgrat la resposta exemplar, la dana també va deixar en evidència les mancances en la infraestructura de la ciutat davant desastres naturals. La solidaritat, tot i ser fonamental, ha de vindre acompanyada d'una preparació adequada davant de futures crisis.

En resum, la dana va ser un clar exemple de la capacitat d'una comunitat per unir-se en temps de necessitat. Malgrat les dificultats, la ciutat va eixir enfortida per l'esforç col·lectiu, demostrant que, en l'adversitat, la solidaritat és una força transformadora que pot reconstruir no només el material, sinó també els llaços socials i l'esperança.

Il·lustració: Diana Gómez Liern

Memòries de les riuades

Preludi d'un temporal: Setmanes de calor i sequera bans de la dana

Youssef Sadri i Oriol Sanmartín.

La gota freda del passat 29 d'octubre, que ha sacsejat el territori valencià, va ser ocasionada per unes condicions meteorològiques extremes, amb setmanes de temperatures inusualment altes i una sequera persistent que va preparar el terreny per a la tempesta perfecta.

Durant els mesos d'agost i principis de setembre, la Comunitat Valenciana va experimentar una de les onades de calor més prolongades dels últims anys. Les temperatures es van mantenir per damunt dels 35 °C en moltes zones, amb pics que en alguns punts de l'interior i la costa sud van superar els 40 °C. Aquestes condicions van accentuar la sequera que el territori arrossegava des de la primavera, provocant un descens preocupant en els nivells d'aigua embassada i augmentant el risc d'incendis forestals.

Aquesta situació es va veure agreujada per l'augment de la temperatura de la mar Mediterrània, que en algunes zones va assolir valors rècord de fins a 29 °C, un factor determinant en la formació de

fenòmens meteorològics extrems. Els experts ja advertien que la combinació d'aigües calentes i l'entrada d'aire fred en altura podria desencadenar una dana (Depressió Aïllada en Nivells Alts) d'intensitat significativa, capaç de generar pluges torrencials i greus inundacions.

Un dels sectors més afectats va ser el sector agrícola. Els cultius de secà com l'olivera i l'ametler van patir els efectes de la falta de precipitacions. Els llauradors alertaven que, si no arribava la pluja, la campanya agrícola es veuria greument perjudicada. Mentrestant, els aqüífers es trobaven en nivells crítics, cosa que va portar les autoritats a demanar un ús racional de l'aigua, especialment en els municipis de l'interior.

Els primers indicis d'un canvi d'oratge van començar a aparèixer a finals de la primera setmana de setembre, quan els models meteorològics van començar a predir la inestabilitat. Els meteoròlegs van alertar que, si es confirmava la formació d'una dana, els episodis de pluja podrien ser especialment virulents en zones com la Marina Alta, la Safor i l'Horta.

A mesura que s'acostava la tempesta, les autoritats van començar a prendre mesures preventives. L'Agència Estatal de Meteorologia (Aemet) va emetre avisos per tempestes i pluges intenses,

i alguns ajuntaments van activar protocols d'emergència. Es va demanar a la població precaució en els desplaçaments i es van reforçar els serveis d'emergències per a respondre davant possibles incidències.

Així, després de setmanes de calor extrema i sequera, el territori valencià es preparava per a un episodi meteorològic de gran impacte. Els núvols ja s'acumulaven a l'horitzó, marcant l'inici d'un temporal que canviaria radicalment la situació i posaria a prova la capacitat de resposta de les autoritats i la ciutadania.

Abans de la dana: altres riuades de la ciutat de València

Rosanna León i Sofía Fernández

El nostre territori ha patit altres riuades abans de la dana del mes d'octubre. Unes riuades que van marcar la societat i, fins i tot, l'urbanisme de les ciutats. És moment de mirar enrere i revisar els esdeveniments que van marcar la nostra història.

13 d'octubre de 1957. Més de huitanta persones van morir en desbordar-se el riu Túria al seu pas per València i 1.700 vivendes van resultar destruïdes. La riuada va determinar el futur urbanístic de la ciutat, que va projectar un nou llit per al riu amb l'objectiu d'evitar desastres similars. El dissabte 12 d'octubre de 1957 va ploure intensament sobre la ciutat. L'endemà, diumenge 13 d'octubre, va començar el dia amb el cel ras, després va ploure poc i sense intensi-

Il·lustracions: Barrah Shadid i Marc Fanjul Cano

tat. Així i tot, aquell dia, el periòdic *Las Provincias* ja anunciava: "El llit del Túria venia crescut, encara que no de mode alarmant".

En alguns pobles de l'interior de la província de València plovia des de feia trenta hores. Lliria, Sogorb, Xelva, Requena i Bunyol havien rebut precipitacions de 500 litres en els últims dos dies. Els rius Palància i Millars a Castelló més el barranc del Carraixet i els rius Magre i Túria a València estaven creixent de manera alarmant. A les nou i mitja de la nit del 13 d'octubre es van rebre les primeres telefonades d'alarma en Govern Civil, que anunciaven la crescuda del riu a Pedralba i Vilamarxant. A les onze de la nit, es va donar l'avís d'alarma a la Guàrdia Civil, Policia, vigilants i serens de València perquè estigueren en situació d'alerta. Curiosament a València no plovia en eixos moments.

20 d'octubre de 1982. El desbordament del riu Xúquer a València i el trencament de la presa de Tous van causar

38 morts i l'evacuació de 100.000 persones. A la Mola de Cortes es van registrar més de 1.000 litres per metre quadrat en menys de 24 hores durant les pluges torrencials que van desencadenar la pantanada de Tous. Els pobles més afectats van ser: Alzira, Sueca, València, Cullera, l'Alcúdia i Carcaixent.

En eixos dies, es van registrar precipitacions molt intenses. La pluja caiguda en un curt període de temps va ser tan extrema que els rius i barrancs no van poder absorbir-la de manera adequada. En algunes àrees, les pluges van arribar als 200 mm en poques hores. Els principals rius de la regió, com el riu Xúquer i el riu Túria, es van desbordar a causa de l'acumulació d'aigua de les pluges. El riu Xúquer, que ja estava ple a causa de les pluges prèvies, va ser un dels més problemàtics i va causar greus inundacions en pobles com Alzira i Sueca.

29 d'octubre de 2024. El desbordament del riu Magre a València, va causar 227 morts i 11 desapareguts. La dana va començar a influir a la Comunitat Valenciana, generant pluges intenses des de les primeres hores del matí.

A les 07:36 hores, l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET) va emetre un avis roig per fortes precipitacions per a l'interior de València, el nivell més alt d'alerta. Durant el dia, es van registrar precipitacions extremes en diverses localitats. Per exemple, en la zona entre Utiel i Xivà, es van acumular més de 300 litres per metre quadrat en només huit hores, una quantitat equivalent a la precipitació anual mitjana a la regió. Les intenses pluges van provocar el desbordament de rius i barrancs, com

el riu Magre a Utiel, que va aconseguir nivells d'aigua de fins a tres metres d'altura, entre les 19:30 i les 20:30 que van afectar greument la població.

Il·lustracions: Alèxia Luque Usagre i Marcos Gómez Muñoz

Després de l'aigua: entre la tempesta i la recuperació

La tornada a les aules

Nohaila Belkacem Oumimoune i Sara Sofía Maldonado López

Entre les conseqüències de les fortes pluges i els desbordaments de rius i barrancs trobem la comunitat educativa, que ha hagut de fer front a diversos reptes.

Hem vist com molts carrers i escoles s'han inundat, provocant retards i suspensions de classes. A més, alguns centres han hagut de fer tasques de neteja i reparació abans de reobrir les portes.

Dies més tard, les escoles han pogut reprendre les classes. El professorat i l'alumnat han tornat amb ganes, tot i que alguns centres han tingut dificultats per a garantir un espai segur.

Ha sigut una situació complicada, però també, una demostració de l'esforç de la comunitat educativa.

Així, la tornada a l'escola després de la dana ha estat un procés complex i ple de desafiaments. Les fortes pluges i inundacions van afectar greument nombrosos centres educatius, especialment a les comarques de l'Horta Sud i la Ribera Alta.

Un exemple el trobem a Alginet, on l'escola Blasco Ibáñez va patir danys significatius a causa de la DANA i un tornado que va destrossar el pati i una part del sostre. Això va obligar a reubicar l'alumnat en diferents espais del municipi. Professors i famílies van col·laborar activament per traslladar el material necessari als nous emplaçaments.

Progressivament, hem vist com s'han reobert centres que havien estat tancats per la dana. El 25 de novembre es van reincorporar els estudiants del Col·legi San José i San Andrés i el CEIP Lluís Vives a Massanassa, després d'haver sigut reubicats provisionalment en altres instal·lacions.

No obstant això, aquest procés ha generat crítiques per part de la comunitat educativa. Sindicats i associacions de mares i pares han denunciat la manca de suport per part de les autoritats educatives en les tasques de neteja i desinfecció dels centres. En molts casos, aquestes tasques han recaigut en voluntaris, professorat i famílies, sense la intervenció d'empreses especialitzades.

A més, la coordinació en la reobertura ha estat qüestionada. La confederació d'associacions de mares i pares Gonzalo Ayala ha reclamat revisions addicionals dels edificis per garantir-ne la seguretat

i ha criticat les instruccions contradictòries emeses per la Conselleria d'Educació.

Malgrat aquests obstacles, la major part de l'alumnat afectat ha pogut reprendre les classes. Segons dades de la Conselleria d'Educació, a principis de desembre, més del 93% dels estudiants afectats per la dana ja havien tornat a les aules. Aquest episodi posa de manifest la necessitat de millorar la preparació i resposta davant fenòmens meteorològics extrems per part de les institucions educatives i les autoritats competents.

Notícies falses: la desinformació durant la dana

David Heredia, Javier Gila, Sergio López Medina

Durant la dana van circular diverses fake news que molta gent va creure. En moments amb molta incertesa i falta d'informació, les notícies falses van circular amb molta velocitat. La distribució de notícies falses comporta el perill de desinformar la població i, per tant, pot crear una ansietat i un nerviosisme innecessaris a la ciutadania.

Les notícies falses tenen un afecte negatiu, ja que molta gent creu que la informació que reben és veritat. Durant els dies després de la dana van circular nombroses notícies amb la intenció de desinformar i crear encara més incertesa entre la població. Hem arreplegat les notícies falses que més es van estendre.

Un ciutadà de Manises havia fet creure que la premsa de Manises s'havia trencat i que vindria molta aigua. Aquesta notícia va tindre conseqüències negatives, perquè va generar ansietat i por entre el poble.

Una altra notícia impactant va ser que el número d'Emergències estava inactiu i es va difondre un altre número a què recórrer, però aquest contacte no existia. Com a conseqüència, la població va deixar de cridar al número d'Emergències habitual, l'112.

La tercera notícia falsa va ser difosa en la plataforma X, on es va dir que l'aigua potable de València es tallaria ràpidament. Per això, la gent va anar als supermercats a comprar garrafes d'aigua i productes d'higiene, que es van esgotar dels supermercats.

Per tot açò, sempre és important verificar la procedència la informació que llegim a les xarxes socials o que ens arriben per missatge. No hem de compartir aquella informació de la qual no estem segurs que siga veritable i informar-nos pels canals oficials. Així entre tots i totes contribuïm a no estendre les notícies falses.

Il·lustració: Irene Córcoles García

Testimonis compartits: Veus de la riuada

Paula, alumna de l'IES Albal: «Hem après que units som molt forts»

Vega Bronchal i Irene Córcoles

Un dels pobles afectats per la dana ha sigut Albal, situat a la comarca de l'Horta Sud que ha hagut de suportar diversos estralls per la dana, com ara la destrucció del seu institut. Paula, una alumna de 17 anys de l'IES Albal, ens conta com ha viscut aquesta catàstrofe.

Com vas viure els moments de la riuada al teu poble?

El dia 29 d'octubre, a la vesprada, quan a Albal no havia passat res encara, em van cancel·lar les extraescolars que tenia eixe dia a la vesprada. En canvi, a una amiga meua, que viu en Massanassa, estava a Albal perquè a ella no li havien cancel·lat les seues extraescolars. Al voltant de les sis de la vesprada, el seu pare la va cridar perquè no tornara a Massanassa, ja que era molt perillós i es va quedar a ma casa.

Van ser moments de molt d'aclaparament, però sobretot per a la meua amiga, que no sabia res dels seus pares perquè no tenien internet ni cobertura al poble. Finalment, la meua amiga va poder tornar amb els seus pares l'endemà, però es va sentir molt trista en veure tot el poble ple de fang.

Quan i com t'adonares de la magnitud del que estava passant?

Em vaig assabentar quan Fàtima, la meua amiga que va vindre a casa, es va posar a plorar d'aclaparament, ja que no sabia on estava la seua mare. Crec que en eixos moments cap de nosaltres érem conscients de la magnitud de tot. L'endemà al matí vam anar a fer un volt pel poble i vam anar a visitar els meus avis i els carrers feien por. Semblava que havia passat una guerra per allí mateix: cotxes destrossats, fanals derrocatats, tot ple de fang. Era horrible, feia por i pena, ja que veies a molta gent plorar.

Quins aspectes creus que han canviat en la teua vida des de la dana? Creus que tot tornarà a ser com abans?

M'ha afectat en diversos aspectes. Per exemple, ara quan avisen de fortes pluges m'entra por per si torna a passar el mateix. D'altra banda, els carrers continuen amb escombraries, muntanyes de cotxes destrossats que encara no els han arreplegats. Si passes per ací, fa pudor de fang. Crec que no tornarà a ser com abans, no sols per les coses materials, sinó per les nostres memòries. Quan ploga tots tindrem incertesa pels nostres records de la dana. Segons la meua opinió, després del 29 d'octubre de 2024 res tornarà a ser com abans.

Quines lliçons creus que la societat ha après amb aquest succés?

Pense que ara som més forts. Aquesta experiència tan terrible que hem viscut ens ha fet aprendre que units som molt forts i que davant de les adversitats més greus tothom dona la seua mà per a ajudar en el que puga. Com hem vist, hi ha hagut molta solidaritat amb València i he vist com venia a ajudar gent d'altres ciutats.

Creus que la gent ja s'ha oblidat del que va passar?

Rotundament no, la gent no s'ha oblidat del que va passar. Jo no he patit cap pèrdua material i encara no he oblidat moltes imatges que vaig viure. De la mateixa manera, imagine que les persones que sí que han perdut persones de la seua família, danys materials a les seues cases o els seus negocis, encara estan patint les conseqüències de les tempestes. Encara queda molt per reparar: plantes baixes, carrers... Crec que mai oblidaré tot el que hem viscut i vivim.

Nico, professor de l'IES La Senda: "Hi ha hagut molta solidaritat al meu voltant"

Elena Montes, Gabriela Ponce de León i Carmen Zarco.

El professor d'Educació Física de l'IES La Senda, Nico Blasco, és d'Algemesí, un dels pobles més afectats per la dana. Ens ha explicat com va viure la vesprada del 29 d'octubre de 2024 i quines conseqüències ha tingut aquesta tragèdia al seu poble.

Què estaves fent en el moment de la dana?

Estava en casa estudiant, però em vaig assabentar que se'n va anar l'internet i de sobte em vaig adonar de la situació. Així que vaig ajudar a taponar l'aigua que entrava per les portes.

T'has traslladat a una altra vivenda?

No, però sí que he hagut de traslladar-me a la planta de dalt. Tanmateix, conec molta gent del meu poble que ha hagut d'anar-se'n a altres llocs.

Quines diferències trobes al teu poble, Algemesí, quatre mesos després de la dana?

Encara hui en dia hi ha molt de fang i canyes als afores del poble. El centre està més net, però cal molt a fer encara en els barris perifèrics.

Com t'ha afectat al teu dia a dia? T'ha canviat molt la rutina?

Al principi m'havia de canviar les sabates cada dia en arribar a l'institut i rentar-les sempre abans d'entrar a casa. A més, m'he traslladat a la part de dalt de ma casa i no acabe d'acostumar-me del tot. A més, es va inundar el meu cotxe i vaig haver de buscar alternatives per a vindre a treballar.

Quines són les principals dificultats que estàs trobant per recuperar la normalitat?

Sobretot, dependre del transport públic o d'aconseguir cotxe per a vindre a treballar. O anar a altres pobles a fer la compra, fins i tot, gent d'altres pobles ens portava menjar. Ara, ja podem anar al supermercat amb normalitat.

Com han reaccionat els teus amics? Hi ha hagut una resposta solidària?

Sí, ens hem ajudat entre nosaltres. El meu amic que viu al Perelló ens duia menjar quan venia. També anàrem a ajudar al traster inundat d'un amic. I no només amics, també la gent del carrer que ens hem ajudat si calia rentar un portal, o si la meua veïna necessitava que li portaren el pa... En definitiva, hi ha hagut molta solidaritat entre la gent del meu voltant.

Il·lustracions: Héctor Martínez García i Elena Montes Sastre

Més enllà de l'aula

La lliçó que ens deixa la tempesta

Paula Mena Sanmartín

El passat 29 d'octubre, València va patir una dana que va colpejar fort i sense avís. La situació va canviar en només unes hores: carrers inundats, cases negades, famílies senceres desorientades... El paisatge, habitualment tranquil, es va transformar en una zona de desastre.

Aquesta realitat sobrevinguda va activar ràpidament la ciutadania. El veïnat es va posar mans en l'obra i van començar a ajudar aquells que ho necessitaven. Davant el caos que es vivia i que es mostrava en els mitjans de comunicació, vam assistir a una resposta col·lectiva exemplar. Entre tots i totes, es va aconseguir que moltes famílies pogueren tornar a casa seua amb un mínim de dignitat i seguretat. No va ser fàcil, però la força de la comunitat va ser més gran que la de l'aigua.

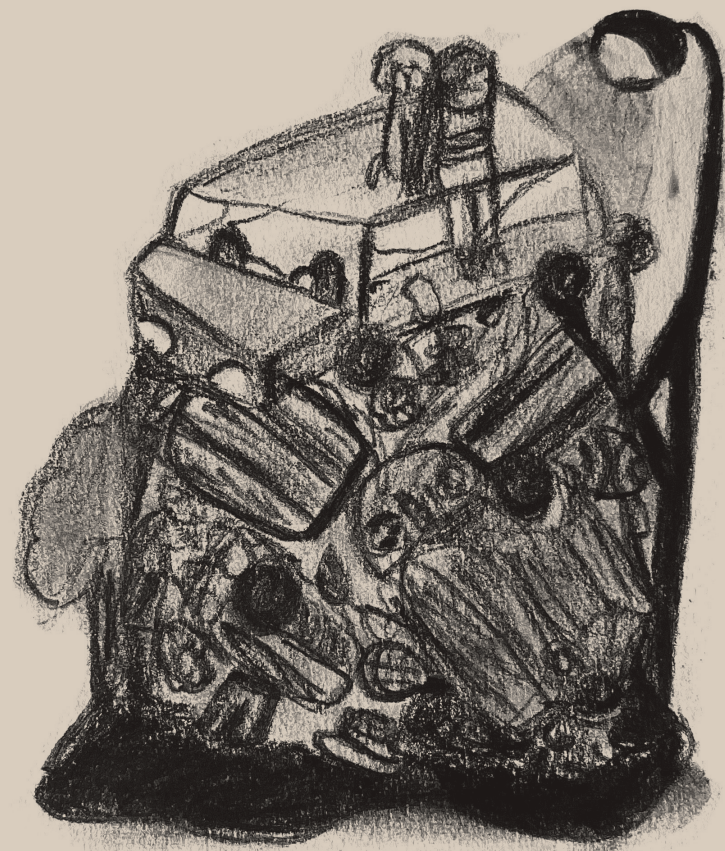
Com a professora, no puc evitar pensar que aquest és el missatge que hauria d'arribar a les aules. Volem que el nostre alumnat entenga que la solidaritat no és només una paraula, sinó una acció real, concreta i valenta. Que ser ciutadà i ciutadana significa actuar, moure's i implicar-se quan fa falta. Però, sobretot, significa entendre els reptes que tenim al davant. El canvi climàtic ja és ací i continuarà generant situacions extremes, potser aquesta dana no serà l'última al nostre territori. Per això, formar part de la societat també implica tindre consciència mediambiental i responsabilitat pel futur comú.

També convé recordar que encara hui en dia, alguns centres educatius han quedat inutilitzats a causa del fang i les destrosses de l'aigua. Així, hi ha alumnat que no ha pogut tornar a les seues aules. Al nostre institut hem rebut part d'aquest alumnat.

Educar també és això: obrir, demostrar que la solidaritat de la convivència, tant especialment quan les cir-

les portes, donar la mà i forma part essencial dins com fora de l'aula, cumstàncies ens posen

IES LA SEnDa

AMDA
IES LA SENDA